

EL FESTIVAL DE TEATRE DE MARRÀQUEIX

Ricard Salvat

En el número 88 de la revista *Artez* vaig publicar un article titulat «Temps de festivals al Marroc». En aquell treball parlava de la sorpresa que vaig tenir en veure que hi havia tants festivals i de tan bon nivell al nostre país veí. Acabàvem dient: «Hauríem de seguir amb molt d'interès el que passi a partir d'ara en el teatre i el cinema dels nostres veïns marroquins, als quals hem tingut tan i tan oblidats en les darreres dècades». Hem seguit el que ha succeït al Marroc amb certa regularitat, però vam voler esperar que passessin dos anys abans d'enfrontar-nos de nou a l'àmplia i rica oferta de festivals que hi tenen lloc. Enguany hem pogut comprovar que hi ha una mena de sensació que potser s'hi celebren massa festivals, que n'hi ha una certa inflació. El primer pas cap a la modernització ja està fet. En aquests darrers quinze anys i, molt concretament, en els últims cinc, s'ha donat tanta informació al públic i a la gent de teatre que l'han assimilat amb dificultats. Al mateix temps que tenia lloc el Festival de Marràqueix (del 17 al 27 de juliol) també se celebraven el de Rabat i el d'altres ciutats menors. Gairebé tots al mateix temps. El Festival de Marràqueix ha crescut molt des de la passada edició. Tal vegada aquest augment sobtat d'espectacles programats ha redundat en una teoria de dubitacions i dificultats en l'organització. Això ha portat la direcció a replantejar-se ja la quarta edició des d'unes altres perspectives. Almenys així ens ho van dir sense que nosaltres els haguéssim fet cap comentari.

El festival d'enguany ha donat molt de protagonisme al teatre de Madrid i Barcelona, amb quatre companyies convidades: Marcapasos, La Nave de los Locos, Espai Mer i Sala Muntaner. No parlarem d'aquesta última proposta, *Mika i el paradís*, de Francesc Cerró, per la meua directa implicació, però sí direm que dues de les tres restants van aconseguir interessar i commoure el públic de l'enorme Théâtre Royal. El conjunt liderat per Teresa Gil, La Nave de los Locos, va guanyar-se, pel camí de la sensibilitat, la preferentment jove audiència que va entrar entusiasmada al joc de recuperar un ancestral ritual algerià.

Empar Rosselló va tenir l'honor de presentar el seu espectacle en la gala de clausura. Hi va donar una versió molt personal de tres poemes de Jacint Verdaguer. Hi va haver, per tant, dos espectacles en català. Escoltar Verdaguer en el bell Théâtre Royal va produir una gran emoció als catalans que hi van poder assistir.

El festival va convidar companyies de França, Finlàndia, Alemanya, Bèlgica, Anglaterra i Suècia. Hi va haver molts espectacles multiculturals. Va obtenir un gran èxit de públic una molt peculiar adaptació d'*El bell indiferent*, de Jean Cocteau, interpretada per Naomi Schlaffer i Bram Vamden, sota la direcció de Salounii Speelt. Per a nosaltres va tenir un especial interès la presència d'un grup històric parisenc, fundat en els mítics temps del Front Popular: La Belle Équipe (un home-natge a Julien Duvivier). Ens referim a *Armistici en el pont de Grenelle*, del gran Eric Westphal, sota l'elegant i precisa direcció de Françoise i Hervé Barret.

Va haver-hi tanmateix una àmplia participació de companyies marroquines i dels països àrabs. Del Marroc destacaríem l'Associació Shâ Shâ, que va presentar *Brodats downescs*, un espectacle eminentment visual ple d'originalitat i elements de fira. Especialment interessant va resultar una molt particular versió de *La noche de los asesinos*, de José Triana, altament tragicòmica, amb tres intèrprets masculins plens de força i ductilitat: Kamal Raquchini, Mohammad El Viv i Said Tannour. Molt atractiu va resultar l'espectacle de titelles *Sarout*, segons text de Youssef El Ani, sota la direcció de Youssef Ait Manour. També va obtenir un gran èxit el Centre Nacional de Titelles de Tunis amb l'espectacle de Mohammad El Aouni *Wa min alishq ma quatala* ('Amors que maten'). De la mateixa manera, Dalila Meftahi va presentar en una versió diferent de la que va mostrar al Festival de Tortosa un text vibrant i ple d'interès, *Anriya Courage*. És la història d'una actriu que vol interpretar *Mare Coratge*, de Brecht, sigui com sigui. A Tortosa el paper protagonista el va interpretar una gran actriu nana, Houda Ben Kamla. L'obra té un gran patetisme. A Marràqueix, Dalila, una de les millors actrius de Tunis, va aconseguir una molt alta qualitat, però mai el patetisme i la veritat humana última que tenia la versió tortosina.

També cal destacar, a part de Tunis, la gran intervenció d'Aràbia Saudita amb dos espectacles molt ben reeixits. Una obra de Fahd Ridda Al Hartli Safar, *Al Hawamish*, posada en escena amb gran rigor i exigència per Mohammad El Ahmarti, i *Cita a punt d'explotar*, de Fad El Harti, muntada per l'interessant taller de teatre de Taif.

No hi va mancar molta lectura postmoderna de Shakespeare, *Julieta i jo*, una curiosa mescla del clàssic amb Tawfil El Hakim, en què actuaven en àrab i en francès, i fem notar, també, *Otel·lo d'Agadir*, espectacle que entre altres qualitats tenia l'interès de ser interpretat en amazig, sota la direcció de l'excel·lent director Fares Sorour.

Molt teatre, dansa i música, però sobretot una gran vitalitat i una admirable joventut. Esperem que en el futur Marràqueix, que ho té tot per aconseguir un gran festival, acabi de definir la seva pròpia personalitat i delimiti un territori propi. Com vam poder comprovar, està en el camí d'aconseguir-ho.